

Vauvaperheen talous

2022

Taru Karonen

Marttaliitto

Raskausaika

- Valmistautumista muutokseen:
 - lapsiluku kasvaa
 - tulot muuttuvat
 - arkirytmi muuttuu
 - tilantarve muuttuu
 - hankintojen tarve

Ennakoi ja suunnittele

- Yhteinen sopiminen perheessä: omat ja yhteiset menot, raha-asioden käytännön hoitaminen, vanhempainvapaat
- Etuuksien selvittäminen (Kela)
- Budjetin laatiminen

Mitä vauva tarvitsee?

- Vauva pärjää vähällä
- Äitiyspakkauksessa tärkeimmät
- Puhdas ja turvallinen nukkumapaikka
- Vaunut tai muu liikkumisväline
- Vaippoja ja harsoja
- D-vitamiini
- Vaatteita
- Imetyksen apuvälineet ja/tai pulloja pulloruokintaan
- Turvakaukalo autoon
- Tarvikkeita ja leluja

Arjen rahataidot

- Omassa lapsuudessa opitut mallit
- Lapsena koettu vähävaraisuus vaikuttaa
- Kulutusta ohjaavat monet asiat
- Oman rahasuhteen pohtiminen
- Mallin ja taitojen välittäminen omille lapsille

Rahataidot

- ✓ Tiedät tulosi ja menosi ja paljonko tilillä on rahaa
- ✓ Tulosi riittävät menoihisi
- ✓ Maksat laskusi ajallaan
- ✓ Ennakoit tulevia menoja ja hankintoja
- ✓ Säästät puskuria
- ✓ Tiedät osamaksujen ja velkojen korot ja kulut
- ✓ Tunnistat luottojen, pikavippien ja epävirallisten lainojen riskit
- ✓ Osaat hakea tarvittaessa apua ajoissa

Menojen maksaminen tärkeysjärjestyksessä

- Asuminen ja siihen liittyvät välttämättömät menot (lämmitys ja vesi)
- Ruoka
- Lääkkeet ja terveysmenot
- Puhelin
- Liikkumisen kulut
- Velan maksu
- Lopuksi säästäminen, vaatteet, harrastukset, sosiaaliset menot, muut toistuvat menot, kuten suoratoistopalvelut

Pieniä valintoja

- Vältä turhia hankintoja
- Vaihda, lainaa, vuokraa
- Valitse ruokiin perusraaka-aineita ja suosi sesongin kasviksia
- Tee ruoka mahdollisuuksien mukaan itse
- Aloita pienin askelin, helpoimmasta päästä
- Kestävä kulutus on hyväksi sekä kukkarolle että ympäristölle

Ennakoi ja säästä

- Arjen suunnitelmallisuus säästää aikaa ja rahaa
- Alkuun pääsee mikrosäästämisellä
- Jos tulot sallivat, siirrä joka kuukausi säästöön päättämäsi summa
- Mieti, mikä motivoi säästämään
- Opettele ennakoimaan mahdollisia suurempia menoeriä

Talousvaikeudet

- Talousvaikeudet ovat yleisiä ja koskettavat monenlaisia perheitä tuloista ja taustoista riippumatta
- Talousvaikeuksia ei tarvitse hävetä: hae apua ajoissa
- Pienetkin askeleet talouden haltuun ottamisessa parantavat arjen hallinnan tunnetta

Hae apua talousvaikeuksiin, jos...

- vuokranmaksu laahaa jäljessä
- on toistuvasti vaikeuksia maksaa kaikkia laskuja eräpäivään mennessä
- ostat ruokaa tai muita perustarpeita luotolla, koska tilillä ei ole tarpeeksi rahaa
- lainaat toistuvasti rahaa
- on useita luottoja ja osamaksuja, joista on vaikea selviytyä

Taloudellinen tasa-arvo

- Tuloerot usein kasvavat toisen vanhemman jäädessä kotiin
- Raha-asiat ovat tyypillinen erimielisyyden aihe perheessä
- Talousasiat voivat olla myös hallinnan ja väkivallan väline
- Äärimmillään taloudellista väkivaltaa

Taloudellisen väkivallan muotoja

- Puoliso päättää yksin hankinnoista tai pyrkii hallitsemaan muuten rahankäyttöä
- Puoliso ottaa lainoja tai pikavippejä toisen tiedoilla tai kontrolloi maksuvälineitä
- Puoliso pakottaa toisen maksamaan kaikki yhteiset kulut, vaikka hänellä olisi tuloja
- Eron jälkeen esim. elatusmaksujen maksamatta jättäminen
- Työssäkäynnin tai opiskelun estäminen tai häiriköinti

Apua on saatavilla

- Nimettömästi verkossa
 - Takuusäätiön Kysy rahasta -chat
 - Ensi- ja turvakotien liiton chat
- Matalan kynnyksen neuvontaa ja apua
 - Martat
 - Ensi- ja turvakotien liitto
 - Takuusäätiö
 - Talousneuvolat
 - Seurakuntien diakoniatyö
 - Hope ry ja muut järjestöt
 - Ruoka-apua tarjoavat järjestöt
- Viranomaisapua
 - Talous- ja velkaneuvonta
 - Kela
 - Oikeusaputoimisto
 - Alueellinen aikuissosiaalityö

Lue lisää:

- Vauvaperheen talous (https://issuu.com/ensijaturvakotienliitto/docs/vauvaperheen_talous_opas)*
- Takuusäätiön materiaalit (www.takuusaatio.fi)*
- Marttakoulun Omat rahat -aineistot*